

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA LIETUVOS MIŠKŲ INSTITUTAS

2005 m. balandžio 12 d. Nr. 1080-21-21
Kaunas

Audito tikslai, metodai ir objektas

Auditas atliktas pagal Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės Finansinio audito 8-ojo departamento direktorės 2004 m. gegužės 11 d. pavedimą Nr. 1080-21, vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės įstatymu, Valstybinio audito reikalavimais bei kitais teisės aktais.

Audituojamasis subjektas – Lietuvos miškų institutas (toliau - Institutas), adresas: Liepų g. 1, Girionių k., Kauno raj. Identifikavimo kodas – 1195574.

Audito tikslai – įvertinti vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, valstybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl 2004 metų finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo.

Audituojamasis laikotarpis – 2004 metai.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl metinės biudžeto įvykdymo apyskaitos, biudžeto projekto bei ataskaitos apie valstybei nuosavybės teise priklausančią turtą, dalis.

Ši ataskaita pateikia tik audito metu nustatytus faktus, o nuomonę dėl mums pateiktos 2004 metų finansinės atskaitomybės bus pareikšta audito išvadoje, kuri bus pateikta Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

Vertindami Instituto vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, valstybės turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą, atlikome šių sričių auditą: darbo užmokesčio ir įmokų socialiniam draudimui; išlaidų prekių ir paslaugų naudojimui; ilgalaikio ir trumpalaikio turto bei atsargų.

Bendra informacija apie audituojamąjį subjektą

Institutas yra valstybės mokslo institutas - biudžetinė mokslinių tyrimų įstaiga, įsteigta Lietuvos ūkiui ir tarptautiniam bendradarbiavimui svarbiems ilgalaikiams tarptautinio lygio

moksliniams tyrimams vykdyti. Instituto pagrindinė veikla – moksliniai tyrimai ir eksperimentinė veikla. Institutas yra asignavimų valdytojas, kuriam valstybės biudžeto asignavimai skiriami Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu.

Audituojamuoju laikotarpiu Institutui vadovavo direktorius prof. habil. daktaras Remigijus Ozolinčius, vyr. buhalterė dirbo Virginija Jurelionienė.

Institutas patikėjimo teise valdo, naudoja ir įstatymų nustatyta tvarka disponuoja jam patikėtu turtu. Instituto turtas 2003 m. gruodžio 31 d. buvo 3710,9 tūkst. Lt, 2004 m. gruodžio 31 d. – 3826,7 tūkst. Lt.

Institutas 2004 metais vykdė dvi programas: „Miškotyros ir aplinkotyros mokslo plėtojimas“ (kodas 1.1), kuriai vykdyti patvirtintas ir metų eigoje patikslintas valstybės biudžeto asignavimų planas – 1278,1 tūkst. Lt, tame tarpe išlaidoms – 1278,1 tūkst. Lt (gauti visi Institutui skirti asignavimai); Specialioji programa (kodas 88.8), kuriai vykdyti patvirtintas ir metų eigoje patikslintas valstybės biudžeto asignavimų planas - 596,2 tūkst. Lt, tame tarpe išlaidoms – 507,2 tūkst. Lt, bei turtui įsigyti – 89,0 tūkst. Lt. Institutas 2004 metais pajamų planą įvykdė, iš valstybės biudžeto gavo 501,8 tūkst. Lt Specialiosios programos asignavimų, o likusiai sumai Institutas nepateikė paraiškų Lietuvos Respublikos finansų ministerijai.

Pagrindiniai Instituto 2004 metų vykdytų programų finansinės veiklos rezultatai pateikti lentelėje:

(tūkst. Lt)

Išlaidų pavadinimas	Patikslintas ataskaitinio laikotarpio asignavimų planas	Gauti asignavimai	Kasinės išlaidos	Skirtumas (4-2)	Faktinės išlaidos	Skirtumas (4-6)
1	2	3	4	5	6	7
Išlaidos iš viso:	1785,3	1691,5	1691,5	-93,8	1708,2	-16,7
Darbo užmokestis	809,9	809,9	809,9	0,0	809,2	0,7
Socialinio draudimo įmokos	250,5	250,5	250,5	0,0	250,5	0,0
Prekių ir paslaugų naudojimas	560,8	467,0	467,0	-93,8	484,4	-17,4
Materialiojo ir nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos	89,0	88,4	88,4	-0,6	88,4	0,0
IŠ VISO	1874,3	1779,9	1779,9	-94,4	1796,6	-16,7

Mes nustatėme, kad Instituto 2004 metų iš valstybės biudžeto gautų asignavimų kasinės išlaidos 16,7 tūkst. Lt mažesnės už faktines išlaidas dėl kreditorinio ir debitorinio įsiskolinimų likučių metų pradžiai ir pabaigai pasikeitimo, atsargų nurašymo. Kreditorinis įsiskolinimas iš valstybės biudžeto lėšų, lyginant su 2003 metais, padidėjo.

Faktai, išvados ir rekomendacijos

Institutas nesilaikė 1990 m. liepos 30 d. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto reikalavimo naudoti skirtus biudžeto asignavimus pagal nustatytą paskirtį bei Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimo Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių 79 punkto reikalavimo - asignavimus išlaidoms pakeitus pagal ekonominę klasifikaciją, atitinkamai tikslinti sąmatas, ir ekonominės klasifikacijos išlaidas „Ilgalaikio turto einamajam remontui“, „Vandentiekui ir kanalizacijai“ bei „Kitoms prekėms“ padengė iš asignavimų, skirtų ekonominės klasifikacijos „Kitų paslaugų“ išlaidoms. Instituto direktorius nepasinaudojo savo teise, vadovaujantis minėto įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 1 punktu, biudžetiniais metais, ne vėliau kaip likus 10 dienų iki atitinkamo ketvirčio pabaigos, keisti patvirtintų jo vadovaujamos įstaigos programoms numatytų biudžeto asignavimų pagal ekonominę klasifikaciją paskirtį, Vyriausybės nustatyta tvarka pranešant apie tai Finansų ministerijai, ir sąmatos nepatiksino.

Institutas 2004 metais patyrė 22,4 tūkst. Lt ekonominės klasifikacijos „Kitų prekių“ kasinių ir faktinių išlaidų, „Vandentiekio ir kanalizacijos“ 3,6 tūkst. Lt kasinių bei 3,5 tūkst. Lt faktinių išlaidų ir 1,3 tūkst. Lt „Ilgalaikio materialiojo turto remonto“ kasinių ir faktinių išlaidų. Institutas šias 2004 metais patirtas ekonominės klasifikacijos „Vandentiekio ir kanalizacijos“, „Ilgalaikio turto remonto“ ir „Kitų prekių“ išlaidas prieš tai išvardintomis sumomis neteisingai apskaitė kasinių ir faktinių išlaidų apskaitos registre bei neteisingai pateikė metinėje Biudžeto išlaidų sąmatų įvykdymo ataskaitoje kaip ekonominės klasifikacijos „Kitos paslaugos“ išlaidas.

Institutas, nesilaikant Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 70 „Dėl Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos patvirtinimo“ patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 45 punkto, neskaičiavo nusidėvėjimo vieną kartą per metus pagal gruodžio 31 d. būklę nematerialiam turtui. Todėl metiniame Išlaidų sąmatų vykdymo balanse nenurodė 96,3 tūkst. Lt nematerialaus turto nusidėvėjimo bei ta pačia suma nepagrįstai padidino Ilgalaikio turto fondą. Ši suma yra reikšminga Išlaidų sąmatų vykdymo balanse pateiktos informacijos teisingumui.

Institute 2004 metais pavogtas 1406 Lt vertės ilgalaikis turtas (monitorius) nurašytas, nesant įsiteisėjusio prokuroro nutarimo ar ikiteisminio tyrimo teisėjo sprendimo dėl ikiteisminio tyrimo nutraukimo, taip pat teismui ar teisėjui nepriėmus nutarimo nutraukti administracinio teisės pažeidimo bylą, t. y. nesilaikant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. spalio 19 d. nutarimu Nr. 1250 „Dėl Pripažinto nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos patvirtinimo“ patvirtintos Pripažinto nereikalingu

arba netinkamu (negalimu) naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos 9.2 punkto nuostatų. Tokiu būdu Institutas metiniame Išlaidų sąmatų vykdymo balanse nepagrįstai sumažino ilgalaikio turto vertę 1,4 tūkst. Lt, Ilgalaikio turto fondą – 1,1 tūkst. Lt bei materialiojo turto nusidėvėjimą – 0,3 tūkst. Lt.

Nustatyta, kad mokslo darbuotojai D. Mizaraitei skirtas 20 procentų tarnybinio atlyginimo dydžio priedas už mokslinės sekretorės pareigas, nors Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. lapkričio 23 d. nutarimo Nr. 483 „Dėl mokslo ir studijų institucijų mokslo darbuotojų, kitų tyrėjų ir dėstytojų darbo apmokėjimo“ 5.1 punkte nurodyta, kad mokslo institucijos taryba gali nustatyti atlyginimo priedą už vadovaujančias pareigas moksliniams sekretoriams tik iki 15 procentų tarnybinio atlyginimo dydžio. Mokslinei sekretorei D. Mizaraitei audituojamu laikotarpiu nepagrįstai išmokėta 784 Lt.

Pagal 1991 m. vasario 12 d. Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. I-1052 21 straipsnio 5 dalį, Instituto direktorius Remigijus Ozolinčius atsako už tai, kad Instituto veikla nepažeistų įstatymų, statuto ir kitų teisės aktų. Vadovaujantis Biudžeto sandaros įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 punktu, biudžeto asignavimų valdytojas Instituto direktorius Remigijus Ozolinčius įstatymų nustatyta tvarka atsako už programų sąmatų sudarymą ir vykdymą neviršijant patvirtintų asignavimų sumų, už paskirtų asignavimų efektyvų, atitinkantį programoje nustatytus tikslus ir rezultatyvų naudojimą. Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. kovo 31 d. nutarimu Nr. 205 „Dėl Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų (buhalterių) nuostatų patvirtinimo“ patvirtintų Biudžetinių įstaigų vyriausiųjų finansininkų (buhalterių) nuostatų 2 punktą, ataskaitinių duomenų teisingumą užtikrina vyriausiasis finansininkas. Vadovaujantis minėto nutarimo 19.1 ir 19.2 punktais, Instituto vyr. buhalterė Virginija Jurelionienė kartu su Instituto direktoriumi Remigijumi Ozolinčiumi atsako, jeigu netinkamai tvarkoma buhalterinė apskaita, ne laiku pateikiama arba yra klaidinga buhalterinė ataskaita, nesilaikoma ūkinę-finansinę veiklą reglamentuojančių Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimų.

Institutas 2005 m. kovo 31 d. Paaiškinamuoju raštu dėl 2004 m. metinės atskaitomybės Nr. S1-1.6-140 informavo, kad 2005 metų vasario mėnesį paskaičiavo ilgalaikio nematerialaus turto nusidėvėjimą už 2004 metus, kuris sudaro 96,3 tūkst. Lt, ir buhalterine pažyma įtraukė į apskaitą; 2005 metų kovo mėnesį buhalterine pažyma įtraukė į apskaitą nepagrįstai nurašytą ilgalaikį materialųjį turtą (monitorių), kurio pradinė vertė 1406 Lt; mokslinei sekretorei D. Mizaraitei nuo 2005 m. kovo 1 d. Instituto direktoriaus įsakymu Nr. 33 paskirtas 15 procentų priedas už vadovaujančias pareigas.

Pastebėtina, kad, nors pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimo Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ 4 punktą įstaigų ir organizacijų vadovų skatinimo sąlygas turi nustatyti aukštesnė organizacija,

Instituto direktorius 2004 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 106 sau paskyrė 2139,0 Lt vienkartinę naujametinę išmoką. Atkreipiame dėmesį, kad Institute darbuotojams – padalinių vadovams ir jų pavaduotojams, už kurių darbą apmokama pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993 m. liepos 8 d. nutarimą Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“, nustatytos priemokos prie atlyginimo už papildomus darbus, nors šiems darbuotojams gali būti nustatomi tik personaliniai priedai prie atlyginimo, vadovaujantis minėto nutarimo 5.1 punktu. Minėtiems darbuotojams skirtos priemokos už papildomus darbus neviršijo 100 procentų šių darbuotojų tarnybinio atlyginimo.

Kitos audito metu nustatytos klaidos ir neatitikimai savo kiekyne ir kokybine reikšme nedaro įtakos auditoriaus nuomonei dėl finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo.

Audito metu nustatėme, kad Institute 2004 metais autorinio atlyginimo iš valstybės biudžeto lėšų (Specialioji programa) priskaityta 154,8 tūkst. Lt, iš pavedimų lėšų – 211,8 tūkst. Lt. Mūsų nuomone, siekiant užtikrinti pastovų dėmesį autorinių, mokslo tiriamųjų ir intelektinių paslaugų sutarčių sudarymui ir vykdymui, laikantis teisės aktų reikalavimų, taip pat efektyviai naudoti šioms sutartims išleidžiamas lėšas, Institutui tikslinga patvirtinti minėtų sutarčių rengimo ir sudarymo taisykles, tipinius šių sutarčių projektus, apmokėjimo pagal šias sutartis principus bei sudaryti nuolat veikiančią komisiją tokių sutarčių rengimui, jų vykdymo priežiūrai ir pateiktų autorinių kūrinių ar suteiktų mokslo tiriamųjų ar intelektinių paslaugų vertinimui.

Institutui 2004 m. gruodžio 1 d. raštu Nr. SK-(1080-1.11)-127 „Dėl vidaus kontrolės vertinimo rezultatų“ rekomendavome pašalinti vidaus kontrolės bei apskaitos trūkumus. Institutas į rekomendacijas atsižvelgė ir 2004 m. gruodžio 20 d. raštu Nr. 340 informavo, kad:

- patvirtintas pirmasis parašas piniginiams atsiskaitymams;
- sustiprintos vidaus kontrolės procedūros pinigų kasoje apskaitos srityje – kasos išlaidų orderiai išrašomi buhalterijoje;
- užtikrintas tinkamas pareigų atskyrimas - patikslinti vyr. buhalterės pavaduotojos pareiginiai nuostatai, jai pavedant vykdyti darbo užmokesčio apskaitą.

Norint užtikrinti Instituto veiklos teisėtumą, rezultatyvumą ir skaidrumą, turto valdymą ir naudojimą, teisingą valstybės biudžeto lėšų naudojimą bei ataskaitų patikimumą ir išsamumą, su tuo susijusios rizikos veiksnų valdymą ir siekiant ateityje išvengti klaidų pasikartojimo, rekomenduojame:

- sukurti veiksmingesnes vidaus kontrolės procedūras darbo užmokesčio apskaitos srityje;
- sustiprinti kontrolės procedūras, užtikrinančias turto apskaitos tvarkymą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka ir finansinėse ataskaitose pateiktų duomenų teisingumą;
- užtikrinti, kad valstybės biudžeto asignavimai būtų naudojami bei programų sąmatos vykdomos Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

- tobulinti vidaus kontrolės procedūras autorinių, mokslo tiriamųjų bei intelektinių paslaugų sutarčių rengimo, sudarymo bei vykdymo srityje.

Prašome išnagrinėti ataskaitoje pateiktus faktus ir apie priimtas priemones informuoti iki 2005 m. liepos 1 d.

Dėkojame už malonų bendradarbiavimą.

Finansinio audito 8-ojo departamento direktorė

Aldona Dragašienė

Vyriausioji valstybinė auditorė

Lina Nalivaikienė

Susipažinome:

Lietuvos miškų instituto direktorius

Vyriausioji buhalterė